

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : 34266607-153-E.5710
Konu : Koronavirüs
Tedbirleri/Cenaze İşlemleri

27/03/2020

D O S Y A

İlgi : 26.03.2020 tarihli ve 89780865-153/5911 sayılı yazı.

Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de insan hayatı açısından son derece tehlikeli olan yeni tip Koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle maalesef tüm dünyada ve ülkemizde can kaybı yaşanmaya devam etmektedir.

Covid-19 virüsün bulaşıcılığının yüksek/hızlı olması sebebi ile bu virüs nedeniyle/şüphesiyle hayatını kaybeden vatandaşlarımızın cenaze törenleri ve defin işlemleri önemli hale gelmiştir. Bu kapsamda Koronavirüs (Covid-19) sebebi/şüphesi ile hayatını kaybedenlerin cenaze işlemleri ile ilgili uygulanacak tedbirler İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğünün 26.03.2020 tarihli ve 5911 sayılı yazısı ile ilişikte gönderilmiştir.

Ekli yazıda belirtilen tedbirlere ilişkin Kaymakamlarımız ve sıralı/sorumlu amirlerimiz tarafından il/ilçe belediyeleri ile işbirliği içinde ilgi mevzuat ve yazılar çerçevesinde gerekli çalışmaların/tedbirlerin ivedilikle planlanması/uygulanması ve uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Hasan ÖZTÜRK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: Yazı ve Eki (6 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığına
17 İlçe Kaymakamlığına

Vali Yardımcılarına

Samsun İl Emniyet Müdürlüğüne

Samsun İl Jandarma Komutanlığı

Samsun İl Sağlık Müdürlüğüne

Bilgi:

Samsun Özel Kalem Müdürlüğüne

Samsun 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (Zb1U1d-0UhhCG-sjOkBO-sTN43k-XR+oOUXC) kodunu yazınız.

Samsun İl Müftülüğüne
Samsun Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne

27/03/2020 Şef : Ayşe TAŞTEMİR
27/03/2020 İl Yazı İşl. Müd. : Mesut AYDOĞDU

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (Zb1U1d-0UhhCG-sjOkBO-sTN43k-XR+oOUXC) kodunu yazınız.

Samsun Vahliği Hükümet Konağı 55030 İlkadım/samsun, icisleribakanligi@hs01.kep.tr
Telefon No: (362)431 64 75 Dahili: 105 Faks No: (362)432 21 55
e-Posta: valilik@samsun.gov.tr İnternet Adresi: <http://samsun.gov.tr/>

Bilgi için: Ayşe TAŞTEMİR
Şef
Telefon No:

HİZMETE ÖZEL
T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Sayı : 89780865-153-E.5911
Konu : Koronavirüs Tedbirleri/Cenaze İşlemleri

26/03/2020

- İlgi : a) 1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu.
b) 19.01.2010 tarihli ve 27467 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mezarlık Yerlerinin İnşaaı ile Cenaze Nakil ve Defin İşlemleri Hakkında Yönetmelik.
c) Sağlık Bakanlığı'nın 23.03.2020 tarihli ve 149 sayılı yazısı.
ç) Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 23.03.2020 tarihli ve 284518 sayılı yazısı.

Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de insan hayatı açısından son derece tehlikeli olan yeni tip Koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle maalesef tüm dünyada ve ülkemizde can kaybı yaşanmaya devam etmektedir.

Covid-19 virüsün bulaşıcılığının yüksek/hızlı olması sebebi ile bu virüs nedeniyle/şüphesiyle hayatını kaybeden vatandaşlarımızın cenaze törenleri ve defin işlemleri önemli hale gelmiştir. Bu kapsamda Koronavirüs (Covid-19) sebebi/şüphesi ile hayatını kaybedenlerin cenaze işlemleri ile ilgili aşağıdaki tedbirler uygulanacaktır:

1. YURTDIŞINDAN GELEN CENAZELER

Yurtdışından ülkemize getirilen cenazelerin taşındığı tabutlarda cenazenin dışarısı ile hiçbir temas olmayacak şekilde yerleştirilip yerleştirilmediğinin kontrol edilmesi, dışarısı ile temas olmadığının anlaşılması halinde tabutun açılmaması, temas olma ihtimali var ise bu temasın kesilmesine yönelik işlem yapılması,

-Cenazenin getirildiği araçtan cenaze aracına naklinde mümkün olduğunca az sayıda kişinin görev alması, bu nakli yapacak kişilerin koruyucu kıyafet, maske vb. tedbirleri almış olmasının sağlanması,

-Cenazenin doğrudan defnedileceği mezarlığa naklinin sağlanması, dini vecibelerin Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ilgi (ç) yazısı doğrultusunda yerine getirilmesinin sağlanması,

-Cenaze namazı ve defin işlemlerine katılımın olabildiğince az sayıda tutulması, cenaze namazına katılanlar arasında yeterince mesafe bırakılması,

-Cenazelerin bekletilmeden tabutla birlikte defnedilmesi,

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (x0Sjzj-zswxvZ-oWNzdM-MY6zYD-YXc2gXuB) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

Kavaklıdere Mahallesi, Atatürk Bulvarı, No:191 Çankaya/Ankara 06680
Telefon No: (312)422 42 91 Faks No: (312)417 93 86
e-Posta: svb@icisleri.gov.tr İnternet Adresi: <https://www.icisleri.gov.tr/illeridaresi>

Bilgi için: Hüseyin HANCIOĞLU
Avrupa Birliği Uzman Yardımcısı
Telefon No:

*Müdür Beyin talimatı ile havaleye gitmiştir

-Covid-19 nedeni ile vefat eden kişilerin cenazelerini taşıyan cenaze araçlarının diğer cenaze nakil işlemlerinde kullanılmaması ve her nakilden sonra dezenfekte edilmesi,

2. YURTIÇİNDE GERÇEKLEŞEN VEFATLAR

-Hastanede vefat eden kişilerin cenazelerine ilişkin yıkama ve kefenleme işlemleri hastane morgunda yapılması; yıkama ve kefenleme işlemlerinde Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ilgi (ç) yazısındaki hususlara uyulması

-Cenazeler vakumlu ceset torbası içine yerleştirilmiş şekilde teslim alınarak cenaze aracına naklinde mümkün olduğunca az sayıda kişinin görev alması, bu nakli yapacak kişilerin koruyucu kıyafet, maske vb. tedbirleri almış olmasının sağlanması,

-Yurtiçinde cenazelerin nakillerinin havayolu ve demiryolu ile yapılmasının zaruri olduğu durumlarda Sağlık Bakanlığı'nın ilgi (c) yazısındaki hususlara riayet edilmesinin sağlanması,

-Cenazenin doğrudan defnedileceği mezarlığa naklinin sağlanması, dini vecibelerin Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ilgi (ç) yazısı doğrultusunda yerine getirilmesinin sağlanması,

-Cenaze namazı ve defin işlemlerine katılımın olabildiğince az sayıda tutulması, cenaze namazına katılanlar arasında yeterince mesafe bırakılması,

-Covid-19 nedeni ile vefat eden kişilerin cenazelerini taşıyan cenaze araçlarının diğer cenaze nakil işlemlerinde kullanılmaması ve her nakilden sonra dezenfekte edilmesi,

Yukarıda belirtilen tedbirlere ilişkin Vali/Kaymakamlarımız tarafından il/ilçe belediyeleri ile işbirliği içinde ilgi mevzuat ve yazılar çerçevesinde gerekli çalışmaların/tehdirlerin ivedilikle planlanması/uygulanması ve uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Ali ÇELİK

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (xoSj rj - zswxvZ - oWNzdM - MY6zYD - YXc2gXuB) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

Bakan a.
Genel Müdür

Ek:

- 1- İlgı (c) yazı.
- 2- İlgı (ç) yazı.

Dağıtım:

Gereği:

81 İL VALİLİĞİNE

Bilgi:

CUMHURBAŞKANLIĞI
(Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü)
CUMHURBAŞKANLIĞI
(Diyanet İşleri Başkanlığı)
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞINA(Yerel Yönetimler
Genel Müdürlüğü)
SAĞLIK BAKANLIĞINA

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (xoSj rj - zswxvZ - oWnzdM - MY6zYD - YXc2gXuB) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

Kavaklıdere Mahallesi, Atatürk Bulvanı, No:191 Çankaya/Ankara 06680
Telefon No: (312)422 42 91 Faks No: (312)417 93 86
e-Posta: syb@icisleri.gov.tr İnternet Adresi: <https://www.icisleri.gov.tr/illeridaresi>

Bilgi için: Hüseyin HANCIOĞLU
Avrupa Birliği Uzman Yardımcısı
Telefon No:

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sayı : 44773052-149
Konu : Morg ve Defin Hizmetlerine İlişkin
Güncelleme

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 19/03/2020 tarihli ve 44773052-149-97 sayılı yazımız

Çeşitli ülkelerden bildirim yapılan Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilgili Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Koronavirüs Bilim Kurulu'nun önerileri doğrultusunda ilgi yazıdaki tedbir ve öneriler bildirilmiştir. Koronavirüs Bilim Kurulu'nun önerileri doğrultusunda Morg ve Defin Hizmetleri talimatları (Ek 1), Din İşleri Yüksek Kurulu'ndan defin konusundan görüş (Ek 2) alınarak 23.03.2020 tarihinde güncellenmiştir.

Bu bilgi ve görüşler ışığında morg, defin ve cenaze nakil işlemlerine yönelik kararlar aşağıda sunulmuştur:

Morg ve Defin Hizmetlerine Yönelik Alınacak Tedbir ve Önlemler:

Morg görevlileri ve cenaze sorumlusu, ölen kişinin olası/kesin COVID-19 tanısı konusunda bilgilendirilmelidir.

Gasilhane çalışanları eldiven, N95/FFP2 maske, gözlük/yüz koruyucu ve sıvı geçirmez önlük kullanmalıdır.

Kullanılan kişisel korunma malzemeleri tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.

Yıkama alanının yoğun sekresyonlar ile kontamine olması nedeni ile 1/10 çamaşır suyu veya klor tablet (ürün önerisi ile) ile dezenfekte edilmelidir.

Morg ve gasilhane çalışanlarına;

Standart enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemleri ve solunum sekresyonları ile temas önlemleri konusunda eğitim verilmelidir.

El hijyeni gibi kişisel hijyenin önemi vurgulanmalıdır.

Birimde kullanılacak olan, maske, eldiven, koruyucu giysi, gözlük, alkol bazlı el antiseptiği ihtiyacı hastane yönetimi tarafından karşılanmalıdır.

Evde ölüm olması durumunda cenaze işlemleri;

Defin işlemleri standart prosedürler ile devam etmelidir.

Defin Şekli;

Cenazenin kabre yerleştirilmesi sırasında eldiven kullanılmalıdır.

Olası/kesin COVID-19 vakalarının ölümü halinde, cenazenin kabre yerleştirildikten sonra normal defin işlemleri uygulanır.

COVID-19 Nedeni ile Ölen Vatandaşlarımızın Yurtiçi ve Yurt Dışı Nakil Kuralları:

Havayolu, karayolu ve demiryolu yurt içi ve yurt dışı cenaze naklinin tabut içinde yapılması ve tabutla gömülmesi uygun bulunmuştur.

A. Havayolu Cenaze Nakilleri

COVID-19 nedeniyle yurt dışında ve yurt içinde ölen vatandaşlarımızın nakillerinde havayolları cenaze taşıma kuralları geçerlidir. Türk Hava Yollarının "Cenaze Taşıma Prosedürü" 6.1 maddesinde yer alan "Cenaze kabulü" bölümünde "Ölüm sebebi bulaşıcı hastalık olan cenazelere ait tabutların kabul aşamasında kesinlikle lehimlenmiş, sıkıca kapatılmış ve sızdırmaya mahal vermeyecek şekilde olmasına dikkat edilir" ifadesi mevcuttur.

Bulaşıcı hastalık olması nedeniyle COVID-19 nedeniyle yurt dışında ve yurt içinde cenazelerin tarif edilen kabul kriterlerini taşıması gerekir.

B. Karayolu ve Demiryolu Cenaze Nakilleri

Her türlü karayolu ve demiryolu taşıması için havayolu taşımasında olduğu gibi 'ölüm sebebi bulaşıcı hastalık olan cenazelere ait tabutların kabul aşamasında kesinlikle lehimlenmiş, sıkıca kapatılmış ve sızdırmaya mahal vermeyecek şekilde olmasına dikkat edilir' ifadesine göre hareket edilmelidir.

Konuyla ilgili kurum, kuruluş, birimlere duyurulması ve uygulanması hususlarında; Gereğini ve bilgilerini arz/rica ederim.

e-İmzalıdır.
Doç. Dr. Fatih KARA
Bakan a.
Genel Müdür

Ek:

- 1- Morg ve defin hizmetlerine yönelik alınacak tedbir ve önlemler
- 2- Din İşleri Yüksek Kurulu görüşleri

Dağıtım:

Diyanet İşleri Başkanlığına

İçişleri Bakanlığına

Adalet Bakanlığına

81 İl Valiliğine (İl Sağlık Müdürlüğü)

Sağlık Bakanlığına (A Planı)

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Diyaret İşleri Başkanlığı

Sayı : 75718882-210.99-E.284518
Konu : Cenaze Yıkama ve Defin İşlemleri
HK. - 2

23.03.2020

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 20.03.2020 tarihli ve 75718882-210.99-E.283680 sayılı yazı.

İslam'ın en temel ilkelerinden olan canın korunması maslahatının gereği olarak (salgın hastalık riski sona erinceye kadar) cenaze yıkama ve defin işlemlerini icra edenlerin sağlıklarının korunması amacıyla söz konusu işlemlerin ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin ilgi talimatla düzenleme yapıldığı bilinmektedir.

Söz konusu tedbirlere ek olarak Din İşleri Yüksek Kurulu'nun konu ile ilgili aşağıda yer verilen görüşü doğrultusunda hareket edilecektir.

"Müslümanların, vefat eden din kardeşlerine karşı yerine getirmeleri gereken dini vebcelerinin başında cenazelerinin yıkanması, kefenlenmesi ve namazlarının kılınması gelmektedir. Yıkayıp kefenlendikten sonra cenaze namazının kılınması farz-ı kifayedir. Bu görev bazı Müslümanlar tarafından yerine getirildiği takdirde diğerleri sorumluluktan kurtulur. Cenaze namazının kılınması için belirli bir vakit yoktur. Hazırlanmış olan bir cenazenin bekletilmeden namazının kılınıp defnedilmesi esastır.

Salgın hastalık riskinin bulunduğu durumlarda cenaze namazının, olabildiğince az sayıda kişiyle ve bekletmeden kılınması tercih edilmelidir. Ayrıca hastalığın bulaşmaması için gerekli tedbirler alınmalı, bu bağlamda cenaze namazına iştirak edenler arasında yeterince mesafe bırakılmalıdır. Bu durumda birden fazla cenaze varsa hepsi için tek bir namaz kılınması yeterlidir. Hastalığı bulaştırma riski sebebiyle yetkililerce hemen defnedilmiş olan cenazenin namazı daha sonra kabri başında birkaç kişiyle kılınabilir.

Hastalığın bulaşma riskine karşı uzmanların tavsiyeleri doğrultusunda gerekli koruyucu tedbirler alındıktan sonra cenazenin usulüne uygun bir şekilde yıkanıp kefenlenmesi ve defnedilmesi gerekir. Alınacak bütün bu tedbirlere rağmen cenaze yıkandığı ve usulünce kefenlendiği takdirde bu hastalığın başkalarına da sirayet etme tehlikesi varsa:

1. Uzaktan cenaze üzerine su tutularak veya serpilerek yıkama işlemi gerçekleştirilir.
2. Bu uygulamanın da riskli olduğu durumlarda yetkililerin de talimatlarına uyularak koruyucu kıyafetlerle cenazeye teyemmüm aldırılır.
3. Cenazeye teyemmüm yaptırılmasının da hastalığın bulaşması açısından riskli olduğu hallerde zaruret sebebiyle teyemmüm de terkedilir ve o haliyle namazı kılınarak defni sağlanır.

Cenazelerin, geleneksel yöntemle açılan kabre kefenle defnedilmesinin de riskli olduğu durumlarda, ceset torbası veya tabutla defnedilmesi de caizdir.

Zarurettten kaynaklanan bütün bu uygulamalarda Müslüman kardeşimize karşı son dini vazifemizi yaptığımız bilinci ile hareket edilmelidir."

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : FYWDINEQ Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulv. No : 147/A 06800
Gankaya/Ankara
0 312 295 73 33
0 312 284 55 25

Bilgi için: Bünyamin
ÖNDER
Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni
Telefon No: 0312 295 73

